

krajine San Paolo v Braziliji v južni Ameriki. Pismo se glasi:

Italijani se v Ameriki bahajo, kako so njih izveščani vojaki hrabri in kako Avstrijce podijo in pobijajo in da so že Italijani v Gradcu in v Ljubljani. Italijani tudi širijo vesti, da so si zelo mnogo denarja izposodili, da bodo mogli za Avstrijo (ko jo zasežejo) plačati njen dolg. Tukaj je več Italijanov, kot drugih ljudi. Če jim kdo reče, da imajo Italijani večje izgube, kot Avstriji, že pokažejo nože. Ko ne bi mi bili bolj pametni, bi imeli tukaj tudi vojsko. Nikoli Italijana ne hvale, zato pa se morajo sami hvale.

Deset mesecev italijanske vojne.

Prad desetimi meseci, kako navdušenje v Italiji, ker so mislili, da bo v par mesecih konec vojne in da pridobi Italija Gorico, Trst in Dalmacijo. Po desetih mesecih so tam, kjer so bili prvi dni, ko so z godbami prikorakali v Furlanijo in bližje, do kjer smo jim dovolili. Potem pa niti koraka naprej. Zaman bi jejo ob kraško skalovje, zaman se vzpenjajo proti Kalvariji, nič ne pomagajo napori ob tolminskem območju, ob koroški fronti, ob silovitih tirolskih Alpah. Italija je gospodarsko uničena, ljudstvo je razburjeno. Kadorna pa je pobitel te dni v Parizu in v Londonu, odkoder misli, morda da se vrne s črno močjo, da predere soško fronto in poniža pred seboj Dolomite. Ali na fronti je vse po starem in tistega „lepega vremena“, katerega Kadorna tako željno pričakuje, ni in ni. Še dva meseca, pa bo leto dni, odkar se bori Italija proti Avstriji. Ali bodo butali še dva meseca ob naše utrdbe in junaške prsi naših tamonjih braniteljev? Da bi se Italija spametovala v sled dosedanjih porazov in izgub, na to ni misliti, usojeno jej je, da izkrevavi ob avstrijski meji za izdajsko njeno početje.

Izredno velike italijanske izgube v peti ofenzivi.

Švicarski listi poročajo, da so imeli Italijani v peti ofenzivi izredno velike izgube, tako velike, kakoršnih še ni bilo pri dotedanjih sunkih. Da se je ustavila ofenziva tako hitro, so krive te izgube. Dva polka italijanskih ženijskih čet, ki sta čakala v frontni vrsti, sta bila s hitrim protisunkom skoro popolnoma poražena.

Kadorna na francoskem bojišču.

Kadorna je šel iz Pariza v London, iz Londona pa na francosko bojišče. Najprej je obiskal belgijski glavni vojni stan, kjer je imel dolgo posvetovanje s kraljem Albertom. Na to se je podal v angleški vojni stan, kjer je bil baje sijajno sprejet. Z angleškim poveljnikom generalom Douglas Haigom je obiskal glavne točke angleške fronte. Na to se je podal v Pariz, odkoder obiskuje francosko fronto. Koncem tedna se vrne v Italijo, gledat, če je izdajalcem vreme postalo že prijaznejše.

Pred šesto italijansko ofenzivo

Poročila z italijanske fronte pravijo, da se Italijani pripravljajo na šesto ofenzivo. V Benečiji, torej v bližini soške fronte, se opaža zadnje dni prav živahno prevažanje svežih čet na soško bojno črto, kar znači, da bodo Italijani skoro gotovo začeli spet z veliko silo napadati. Na Doberdobski planoti so se že vršili dne 24. marca hudi spopadi. Naši so vse napade pri Sv. Mikaelu, Sv. Martinu, Seleah in pri goriškem območju odbili. Živahni boji se vršijo tudi na koroški črti. Lehi bi radi dobili izgubljene postojanke pri sedlu Plöcken nazaj, a vrli lovci bataljona štev. 8, pri katerem služijo štajerski in koroški Slovenci, so vse napade odbili. Pred njihovimi postojankami je ležalo dne 27. marca 500 mrtvih Lahov. Hudi boji se vršijo tudi za postojanke na Malem Palu na Tirolskem.

Domneva se, da so v Parizu pri zadnjih posvetovanjih pozvali Italijane, naj začnejo z ofenzivo; da tako Avstrija ne bi mogla pošiljati svojih čet pred Verdun. Francoski list „Echo de Paris“ priporoča Italijanom, naj avstrijsko fronto na enem mestu odločno napadejo in tako vkorakajo v Ljubljano, Trst in dalje proti Dunaju. Bi že bilo, ko bi naših vojakov ne bilo!

Težave z ranjenci v Dolomitih.

O težavah pri pronašanju ranjencev v Dolomitih (na Tirolskem) poroča neki prostovoljec svojim domačim: Zjutraj ob 7. uri se oglasi poziv: „Prostovoljci za prenos ranjencev naprej!“ Oglasi se 20 vojakov in proti večeru se odpravijo navzgor proti postojankam. Po peturni hoji smo skoraj na vrhu. Me ne zamenja drugi in kot krilna straža vzamem puško. Kot prvi grem tipač dalje. Tedaj mi zadene noga na nekaj mehkega. Nehote sežem po oviri — in v roki držim ledeno mrzlo roko. Luč je prepovedana, a tudi žepna svetilka, ker smo tik pred živimi ovirami. Tipljem dalje in doženem, da leže tu trije mrtvi. Čudno ti je pri sreči: Vseposod prežeha smrt, črnotemna noč, mrtveci ob nogah. Oglasi se tibo ječanje

in mi vemo, da smo na cilju. Polnoči je proč. Previdno naložimo ranjence. Naša nosilnica je zadnja. Na povratku se vdramo do kolen v močvirna tla. Nosi mo Italijana, ki je izredno težak. Po 20 korakih razsvetli svetilna krogla vse naokrog, kakor bi bilo podnevi. Tu pomaga samo eno sredstvo: dol tam, kjer stojiš. In takoj zatreska. Vedno iznova švigajo svetilne rakete in vedno iznova popadamo na tla. Tedaj zakliče ranjenec: „Aqua, mi dia aqua!“ (Vode, daj mi vode!) Preko kolen zagazim v ledeno mrzlo otok in prinesem ranjencu vode. Pogled poln ljubezni in hvalečnosti mi je bil v plačilo. Kako prisrčno mi je sovražnik stisnil roko! V nekaj urah smo došli ostale nosilnice.

Sam Bog me je varoval in moja velika svetinja.

Peter Ogrizek od Sv. Petra na Medvedovem selu poroča z južnega bojišča:

Bilo je dne 26. okt. 1915, ob 3. uri popoldne. Stirje smo v kritju v pogovoru, nad nami se pa suče italijanski letalec, ki si riše našo postojanko. Letalec izgine in za četrt ure že pade prva granata v zadi za kritjem. Jaz rečem: Pojdimo v drugo kritje, tu ni več varno! Ko izgovorim, že pade druga granata; en meter od nas. Nagloma rečem: Sedaj pa pograbimo puške in bežimo! Komaj to izgovorim, že pade tretja granata v sredo med nas. Enega ubije, drugega težko rani, tretjega lahko, meni pa se ni nič zgodilo. Pač pa mi je puško zvinilo, nahrbtnik raztrgalo, krušnjak ob strani tudi raztrgalo, le molitvenik, ki je bil v njem, je ostal popolnoma nepoškodovan. Sam Bog me je varoval in moja velika svetinja s podobama sv. Družine in angela variha, ki sem si jo pripel na prsi že v Petrovčah in še jo vedno tukaj nosim.

Podoba Srca Jezusovega nepoškodovana med razvalinami.

Karl Sabeder iz Jarenine piše vlč. g. dakanu J. Čizku z italijanskega bojišča:

Neko jutro ob ranem svitu, ko je še topništvo počivalo, grem radoveden pogledat v bližnjo vas. Z žalostnim srcem sem gledal večinoma do tal porušeno hišo in na steni krasno podobo presv. Srca Jezusovega. Podoba je meter visoka, živo slikana in je nekaj častitljivega. Moje srce je bilo ginjeno do solz. Ta podrtja in ta nepoškodovana podoba, to ne more biti samo slučaj, ne! To je nebeška usmiljenost, katera nam je tukaj pri potu pustila to tolažilno podobo, da se marsikateri mmogredoč, obupan in potrč vojak pri tej toliko tolažljivi podobi ustavi, jo počasti in prosi neskončno usmiljeno Srce Gospodovo varstva in pomoči. Potem lahko poln zaupanja in tolažbe nastopi svojo pot. Bil sem svoje dni bolj med mlačnimi kristjani, pa vendar sem imel veliko veselje do svetih podob in sem jih rad počastil, kjerkoli sem prišel. Z njimi v dotiko. Božje Srce mi je v tem trenutku vse povrnilo, namreč da sem popolnoma potolažen v živi veri, da še biva nad nami pravični, pa tudi usmiljeni Bog, kateri varuje one, ki se k njemu zatekajo.

Prečastiti gospod! Ni mi hlało miru, predno se nisem odločil, da Vam ta dogodek iz mojega življenja naznanim. Vem, da ste goreč častilec presv. Srca in da se ga s tem večjo gorečnostjo oklenemo. Srce Jezusovo, bodi naša bramba!

Kako sem šel po kapo laškega vojaka.

Peter Ogrizek od Sv. Petra na Medvedovem selu piše z italijanskega bojišča:

Neko noč vpraša naš poročnik: Kdo si upa iti po kapo mrtvega laškega vojaka, ki leži v žičnih ovirah, da izvemo, od katerega polka je? Ko se nihče ne oglasi, se jaz ponudim za to nevarno delo. Počasi se priplazim do njega, bil je 25 metrov oddaljen, a rabil sem za to poldrugo uro. Malo sem se premaknil, pa sem postal. Bilo je mesečno in lahko bi me opazili sovražniki. Ko dospem do njega, mu vzamem kapo in jo v nekaj skokih ponesem k nam nazaj. Lahko so sicer streljali za menoj, pa me niso zadeli. Poročnik me je pohvalil in moral sem biti vedno pri njem. Bil sem predlagan dne 1. novembra 1915 za odlikovanje.

Rusko bojišče.

Kakih posebno važnih dogodkov na avstrijskem delu ruske fronte zadnje dni ni bilo. Pri Burkanovu ob Strypi so naši dne 24. marca vdrli v sovražne jarko in tam porušili ruske obrambne naprave. Isti dan so se naše poizvedovalne čete pri Lataču ob Dnjestrju pred rusko premočjo umaknile v svoje glavne postojanke. Ob Dnjestrju niso Rusi še nikjer drugod prodrli čez reko, nego samo pri velikem ovinku južno od Bojana (ob besarabski meji). Nasprotno pa se naša postojanka na severni strani Dnjestra pri Zalesčy kiju zelo dobro drži. Pri Uščički Rusi niti niso poskušali priti čez reko. Uradno poročilo dne 28. marca pravi, da so Rusi ob besarabski meji pri Bojanu in pri

Oliki zopet razvili živahno delovanje artilerije in infanterije. Ob Strypi (ob izlivu v Dnjestr) so tudi pričeli napadati. Ali so to znaki že tako dolgo prerokovane ruske ofenzive tudi nasproti avstrijski fronti, bo pokazala bodočnost.

Na severu, v prostoru med Naroškim jezerom in Rigo (južno od reke Dvine) je ruska ofenziva proti nemškemu delu fronte v polnem teku. Tam se vršijo že od dne 17. marca srđiti in zelo krvavi boji. Rusi so se navalili z velikansko silo na Hindenburgovo armado, katera se je le na manjšavnih točkah nekoliko umaknila. Rusi imajo na tej črti, ki je dolga 360 km, zbranih 30 armadnih zborov. — Nemci pravijo, da so Rusi dosedaj izgubili že do 80 tisoč mož.

Francosko bojišče.

Pred Verdunom se sicer ni nobeden izmed obeh bojevnikov od zadnjega poročila sem premaknil, toda boj se nadaljuje. Nemci so dne 25. t. m. tako silno obstreljevali Verdun, da je v mestu izbruhnil požar. Nepristranski vojni poročevalci pravijo, da za Francoze pri Verdunu preostaja samo dvojno: Ali da izročijo Verdun Nemcem, ali da se spustijo z Nemci v veliko in odločilno bitko. Poročevalci priznavajo, da nemške vojaške priprave nadkriljujejo priprave Francozov.

Glavni naskok na Verdun.

Boji se razširjajo čez celo francosko bojišče. Artilerija deluje vedno živahnejše. Francoski časopisi pravijo, da kažejo vsa znamenja, da bodo Nemci v kratkem z vso silo naskočili Verdun.

Pariška posvetovanja.

Kadorna, poveljnik laških čet, je iz Pariza odpotoval tudi v London na obiske. Iz Londona se je zopet vrnil na Francosko, kjer baje sedaj študira na francosko-nemškem bojišču način odločnega bojevanja.

Ta teden se vršijo v Parizu posvetovanja četverospornostnih ministrov zastran različnih gospodarskih vprašanj. Razven Ruske so vse države zastopane. Laško zastopata ministra Salandra in Sonnino.

Kaj je delal Kadorna v Parizu in v Londonu, in v kakem smislu so se vršila ministrska posvetovanja v Parizu, ne vemo. Kar pišejo časniki, so le ugibanja. Le toliko vemo, da kjer se shajajo naši sovražniki, se delajo načrti proti nam in ne za nas. Bodimo torej tudi mi vedno na straži! Zato se nam zdi tudi skrajno neverjetno naziranje graške „Tagespost“, ki ne izključuje, da so se naši sovražniki že posvetovali o vojnih ciljih, to se pravi o predpogojih za mir.

Podmorski boj.

Boj nemških podmorskih čolnov proti angleško-francoskim trgovskim ladjam se je meseca marca zelo poostiril. Vsak dan potopijo Nemci po eno ali dve sovražni ladji.

Nov spor z Ameriko.

Spor med Nemčijo in Severnoameriškimi državami zastran podmorskega boja proti oboroženim trgovskim ladjam še ni poravnal, in že se je dogodil nov slučaj v podmorskem bojevanju, ki razburja Ameriko. Na ladji „Sussex“, ki so jo Nemci torpedirali, se je ponesrečilo tudi nekaj Amerikancev. Amerika že zopet govori, da bo pretrgala z Nemčijo diplomatske zveze, da je razmerje skrajno nevarno in tako dalje. Amerika je sedaj največja zaščitnica Anglije in Francije na morju in vsled tega veliko kriva, da se vojska vleče vedno dalje brez konca in kraja.

Pred Solunom.

Rumunski listi pišejo, da se Francozi in Angličani pripravljajo na ofenzivo, ker so avstrijsko-nemško-bolgarske čete drugod zaposlene. Ali francoske in angleške ne? Grški listi pa pravijo, da se Bolgari pripravljajo za veliko ofenzivo proti Solunu. Menda bo najboljša, da ne verjamemo ne rumunskim, in ne grškim listom.

Prince Mirko v Cetinju.

Črnogorski prince Mirko, ki je že dalje časa bodelen in je dosedaj stanoval v svoji villi v Podgorici,